

**UCHWAŁA NR LXXVII/728/2023
RADY MIASTA SIEDLCE**

z dnia 30 listopada 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40, ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 165, ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 - 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939, ze zm.) Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 roku w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Zadania wynikające z Programu, o którym mowa w § 1, finansowane są ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Siedlce na 2024 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siedlce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Henryk Niedziółka

Załącznik do Uchwały Nr LXXVII/728/2023

Rady Miasta Siedlce

z dnia 30 listopada 2023 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 r., zwany dalej „Programem”, realizowany jest przez Miasto Siedlce. Dysponentem środków budżetowych Miasta Siedlce oraz koordynatorem realizacji zadań jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta Siedlce do spraw Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Program jest realizowany przez osoby fizyczne i prawne oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r., poz. 571), posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zadań objętych Programem. Miasto wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z Programu. Program jest realizowany również przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach oraz jednostki organizacyjne Miasta Siedlce.

Rozdział 1.

Podstawy prawne i merytoryczne Programu

Zmiany legislacyjne realizowane w polskim prawie nieustająco skutkują komicznością dostosowywania działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w celu sprawniejszego i celowego udzielania pomocy osobom jej potrzebującym.

Podstawą wydatkowania funduszy z tzw. „korkowego” stanowi Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 r. Został on opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.)
- ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469 ze zm.);
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1608);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., 571);
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901, ze zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426, ze zm.);

oraz zaleceń takich, jak:

- Rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych raz przeciwdziałania narkomanii;
- Wojewódzkiego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Mazowieckiego na lata 2022 - 2025 (zał. do uchwały nr 449/18/21 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 30 marca 2021 r.).

Głównym celem profilaktyki jest zapobieganie problemom zanim one wystąpią. Należy zatem odpowiedzieć sobie na pytanie – jakim problemom chcemy przeciwdziałać i tym samym oprzeć działania na 4 filarach:

- wiedzy na temat rozpowszechnienia zachowań ryzykownych oraz innych problemów zdrowia psychicznego,
- teoriach naukowych wyjaśniających mechanizmy powstawania zachowań ryzykownych;
- wiedzy na temat czynników ryzyka i czynników chroniących, które są powiązane z zachowaniami ryzykownymi i problemami zdrowia psychicznego;
- wynikach badań nad strategiami oraz programami profilaktycznymi.

Przeciwdziałanie problemom społecznym należy kierować do trzech grup odbiorców, dopasowując tym samym rodzaj działań do potrzeb grupy. W zakresie profilaktyki uniwersalnej należy oferować wszystkim mieszkańcom miasta możliwość korzystania, zarówno z działań wyprzedzających (szkolenia dla rodziców), jak i alternatywnych (zajęcia kreatywne i sportowe dla dzieci i młodzieży) czy też już pomocowych (indywidualne poradnictwo, wsparcie grupowe). W ramach profilaktyki selektywnej prowadzi się działania skierowane do osób narażonych na ryzyko wystąpienia problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, spożywaniem alkoholu czy też stosowaniem przemocy (warsztaty, szkolenia, działania edukacyjno-terapeutyczne). Profilaktyka wskazująca utożsamiana jest już z terapią, gdyż adresowana jest do osób, które wykazują już symptomy problemów związanych z wystąpieniem zachowań ryzykownych czy szkodliwych (terapia indywidualna, grupowa, poradnictwo i wsparcie).

W celu realizowania powyższego w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 roku wykorzystano szereg strategii. W ramach strategii wiodących zaproponowano te, których zadaniem jest rozwijanie umiejętności życiowych dzieci i młodzieży, doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców, budowanie więzi ze szkołą i społecznością lokalną. Uzupełniono je poprzez strategie przekazu informacji (kampanie), edukacji rówieśniczej czy organizacji czasu wolnego (zajęcia sportowe i kreatywne).

Rozdział 2.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Siedlce – problematyka uzależnień i przemocy w rodzinie

Podstawą opracowania Programu jest wieloaspektowa diagnoza problemów społecznych w mieście Siedlce, a także odniesienie tych badań do ogólnopolskich raportów, realizowanych na reprezentatywnych próbach młodzieży szkolnej. W celu uzyskania pełniejszego, wieloaspektowego obrazu rzeczywistości zastosowano odmienną technikę badań jakościowych, jaką jest analiza danych. W ramach wykonanej w 2023 roku diagnozy zebrane zostały przede wszystkim informacje z istniejących źródeł, tj. dokonano analizy danych, na podstawie dokumentów, danych statystycznych i innych informacji uzyskanych z instytucji zajmujących się problemami związanymi z zachowaniami ryzykownymi realizowanymi przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Podstawą do opracowania niniejszego Programu stanowi również raport z przeprowadzonej we wrześniu i październiku 2022 roku *Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych* zrealizowaną przez firmę Nowe Horyzonty, a także badania jakościowe z 2021 roku w zakresie wywiadu przeprowadzonego wśród specjalistów pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Raport obejmuje podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Siedlce wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy (100 osób), dzieci i młodzież szkolna (1828 osób) oraz sprzedawcy i przedsiębiorcy prowadzący punkty sprzedaży alkoholu (20 osób). Zadania zaplanowane do realizacji wynikają z prowadzonych również w drugiej połowie 2021 roku wywiadów ze specjalistami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny (badania jakościowe, ukazujące zarówno potrzeby, jak i zasoby, którymi dysponujemy w mieście Siedlce), w których wzięli udział przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz instytucji i stowarzyszeń działających w Siedlcach na rzecz dziecka i rodziny.

Polskie i międzynarodowe badania realizowane są również za pomocą różnych metod i uwzględniają odstęp czasowy[#]. Badania przeprowadzane w 2022 roku w Siedlcach były odnoszone do ekspertyz krajowych takich, jak: tzw. ESPAD ("Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną". Raport, prezentacja oraz informacja prasowa z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2020 r.), badań nad zachowaniami zdrowotnymi młodzieży szkolnej HBSC realizowanych przez Instytut Matki i Dziecka, czy badań *Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce FDDS z 2023 r.*

Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Celem badania w **środowisku szkolnym dzieci i młodzieży w 2022 roku** było poznanie postaw i przekonań uczniów wobec substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz uzależnień behawioralnych. W badaniu wzięło udział 1828 osób (594 ze szkół podstawowych i 1234 ponadpodstawowych)#.

Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w mieście Siedlce określono na średnim poziomie ryzyka w odniesieniu do badań ESPAD. Inicjację alkoholową ma za sobą 6% ankietowanych uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, 9% klas 7-8 oraz 43% uczniów szkół ponadpodstawowych. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży w Programie w zakresie realizacji warsztatów uwzględniono proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy głównie od swoich rówieśników. Podejmowanie tego typu działań jest tym bardziej zasadne, iż analiza wyników badań wykazała, że część młodych ludzi (SP 4-6: 11%; SP 7-8: 17%; SPP: 25%) jest przekonana o prawdziwości stwierdzenia, jakoby alkohol w piwie był „słabszy”. Jeśli podczas realizacji programów profilaktycznych zostaną dobrane ćwiczenia i zabawy, a uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące szkodliwości alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą to zmiana przekonań normatywnych będzie bardziej trwała i nie siłowa.

W związku faktem, iż wśród 7% młodszych uczniów, 27% starszych uczniów oraz 29% najstarszych uczniów istnieje przekonanie, iż istnieje łatwa dostępność do środków psychoaktywnych, należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów, która będzie odbywała się w postaci regularnych spotkań, warsztatów i szkoleń. Drugim, najbardziej korzystnym sposobem zabezpieczenia dzieci i młodzieży jest zapewnienie im możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego - temu służą pozalekcyjne zajęcia dodatkowe kreatywne i sportowe a także zorganizowanie przestrzeni i sposobów spędzania czasu wolnego w mieście do spędzania czasu wraz z rodzicami. By wzmocnić skuteczność oddziaływań niezbędne jest również skierowanie działań wobec rodziców i opiekunów, w zakresie wzmocnienia ich wiedzy na temat współczesnych problemów młodzieży i sposobów radzenia sobie z nimi.

W związku z faktem, iż niepokój zarówno wśród rodziców, jak i specjalistów, budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego przez dzieci i młodzież, którzy potrafią spędzać dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie, należy podjąć działania diagnostyczne i w razie potrzeby pomocowe. Zasadne jest rozpoznanie, jakie potrzeby zabezpieczane są poprzez wirtualną przestrzeń – czy są to kontakty społeczne, uczenie się języka, rozwijanie pasji, których nie da się realizować w inny – bardziej rzeczywisty sposób - czy faktycznie Internet jest czynnikiem dewastującym życie młodego człowieka i źródłem jego problemów. Należy tym samym wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

Wyniki uczniów dotyczące zagrożeń związanych z nowymi technologiami (doświadczenia w zakresie cyberprzemocy) wskazują na konieczność edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych, ale także profilaktyki zachowań agresywnych i nauki polubownego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w przestrzeni wirtualnej. 30% uczniów SP 4-6; 35% uczniów klas SP 7-8 oraz 37% uczniów SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu. Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 23%; SP 7-8- 35%; SPP - 38%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 - 19%; SP 7-8 - 37%; SPP - 44%). Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadanek na lekcjach wychowawczych.

Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej, psychicznej, agresji słownej czy wirtualnej). Warto poświęcić czas i energię na organizowanie szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy – dużą rolę odgrywają tu działania prowadzone w ramach Kampanii Widzę – Rozmawiam – Reaguję. Należy w dalszym ciągu udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc,

w które włączać należy rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców

Celem badań była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym, zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, alkohol oraz postawy wobec spożywania alkoholu i uzależnienia od alkoholu, uzależnienie od papierosów oraz e-papierosów, od hazardu czy uzależnienia od czynności związanych z nowymi technologiami a także zagadnienia związane z przemocą w rodzinie. W opinii respondentów biorących do najbardziej powszechnych zjawisk należą: alkoholizm (87% badanych), nikotynizm (61%) oraz zakupoholizm (18%). Zaskakujące są tym samym niskie oceny częstotliwości uzależnienia od Internetu (40% dość rzadkie, 37% bardzo rzadkie) czy narkomanii (84% dość rzadkie, bardzo rzadkie).

W związku z dużym zaangażowaniem i zainteresowaniem mieszkańców w prowadzone działania i kampanie informacyjne (Pozwól sobie na eMOCje, poMOC jest w Tobie! Widzę-Rozmawiam-Reaguję i inne) dotyczących negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia warto w kolejnym roku je kontynuować. Skuteczna przede wszystkim wydają się współpraca i zaangażowanie zarówno instytucji pomocowych, jak i organizacji sportowych oraz kulturalnych. Bardzo ważne jest również wsparcie mediów. Analiza zgromadzonych danych pokazała, że bardzo dobrze sprawdza się współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień i rozwiązywania problemów rodzin. Dużym zainteresowaniem każdorazowo cieszą się szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji specjalistów – pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych, członków komisji, policjantów czy innych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb i oczekiwanych efektów podejmowanych działań, które służą również jako element diagnozy.

W związku z nielicznymi interwencjami podejmowanymi przez ochronę zdrowia istotne jest organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

Celem działań wynikających z diagnozy jest również zwrócenie uwagi na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Problem przemocy domowej

W marcu 2023 roku nastąpiła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wprowadziła zmiany zarówno związane z samym nazewnictwem, jak również w zakresie procedur. Jednostka samorządu terytorialnego została zobowiązana do powołania nowego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, zmiany regulaminów i druków do pracy, jak również podejmowania działań pomocowych w znacznie poszerzonym zakresie.

W 2022 roku wszczęto 138 procedur Niebieskie Karty. Liczba osób doświadczających przemocy domowej wynosiła ogółem 184 kobiet (w tym 43 dzieci i 31 osób powyżej 67 r.ż.) oraz 58 mężczyzn (w tym 40 dzieci i 2 osoby powyżej 67 r. ż.). Natomiast liczba osób wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową 160 osób (w tym 10 kobiet i 150 mężczyzn).

W tabeli poniżej zostały zamieszczone dane dotyczące zachowań przemocowych, które zostały wskazane w Niebieskich Kartach typu A – w momencie podejmowania interwencji.

Warto zaznaczyć, że spośród 158 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2022 roku (na tą liczbę składają się rodziny, u których wszczęto procedurę w 2022 r. oraz rodziny, u których procedura wszczęta była w 2021 r, i kontynuowana w 2022 r.), **tylko 14 spełniało kryterium dochodowe i korzystało ze świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi 8,86 % ogólnej liczby rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.** W ramach udzielanej pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w 2022 r. zrealizowano 122 h poradnictwa prawnego, 239 h poradnictwa psychologicznego, 36 h poradnictwa psychiatrycznego, 39 h konsultacji z terapeutą uzależnień.

Tabela . Formy przemocy jakich doświadczaly osoby pokrzywdzone odnotowane w formularzu „A” Niebieska Karta sporządzanym w 2022 roku:

Lp.	Formy przemocy	Dorośli	Dzieci
1	popychanie	61	6
2	uderzanie	43	6
3	wykręcanie rąk	28	2
4	duszenie	24	3
5	kopanie	30	4
6	spoliczkowanie	26	1
7	zasinienia	41	4
8	zadrapania	31	1
9	krwawienia	14	1
10	oparzenia	1	0
11	izolacja	37	4
12	wyzwiska	75	8
13	ośmieszanie	68	10
14	groźby	55	12
15	kontrolowanie	52	3
16	ograniczanie kontaktów	41	5
17	krytykowanie	53	11
18	poniżanie	54	9
19	demoralizacja	16	6
20	ciągłe niepokojenie	59	5
21	zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych	4	0
22	niszczenie/uszkodzenie mienia	34	3
23	zabór/przywłaszczenie mienia	15	2
24	groźba karalna / znieważenie	37	4
25	zmuszanie do picia alkoholu	3	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach za 2022 rok.

Liczba interwencji Policji związanych z zakłócaniem porządku domowego wynosiła 8375 w 2022 r. (9586 w 2021 r.), przy czym w 1557 (1695 w 2021 r.) przypadkach miała miejsce przemoc domowa w następstwie czego sporządzono 95 Niebieskich Kart typu A (w 2021 r. – 85). Liczba przestępstw z art. 207 kk – znęcanie się – wyniosła 59 (w 2022 r. – 40). W 2022 roku w Policyjnych Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych zlokalizowanych w Komendzie Miejskiej Policji w Siedlcach zatrzymano 290 osób, które będąc pod wpływem alkoholu jednocześnie swoim zachowaniem dawały powód zgorszenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy, znajdowały się w okolicznościach zagrożenia zdrowia i życia swojego oraz innych osób. 52 osoby były doprowadzane na ww. podstawie do miejsca zamieszkania.

W 2022 r. w stosunku do 42 sprawców przemocy domowej dokonano zatrzymań w przypadkach (55 za 2021 r.). Wydano 4 nakazy natychmiastowego opuszczenia mieszkania i zakazy zbliżania do osób doświadczających przemocy (w 2021 r. – 1).

Tabela 2. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową (dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach).

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba osób doświadczających przemocy ogółem, w tym:	128	201	148	130	139	242
·Kobiety	106	158	121	103	117	184
·Mężczyźni	12	25	27	27	22	58
·nieletni	10	18	24	21	39	83
Liczba osób wskazanych jako stosujący przemoc ogółem, w tym:	119	181	142	120	126	160

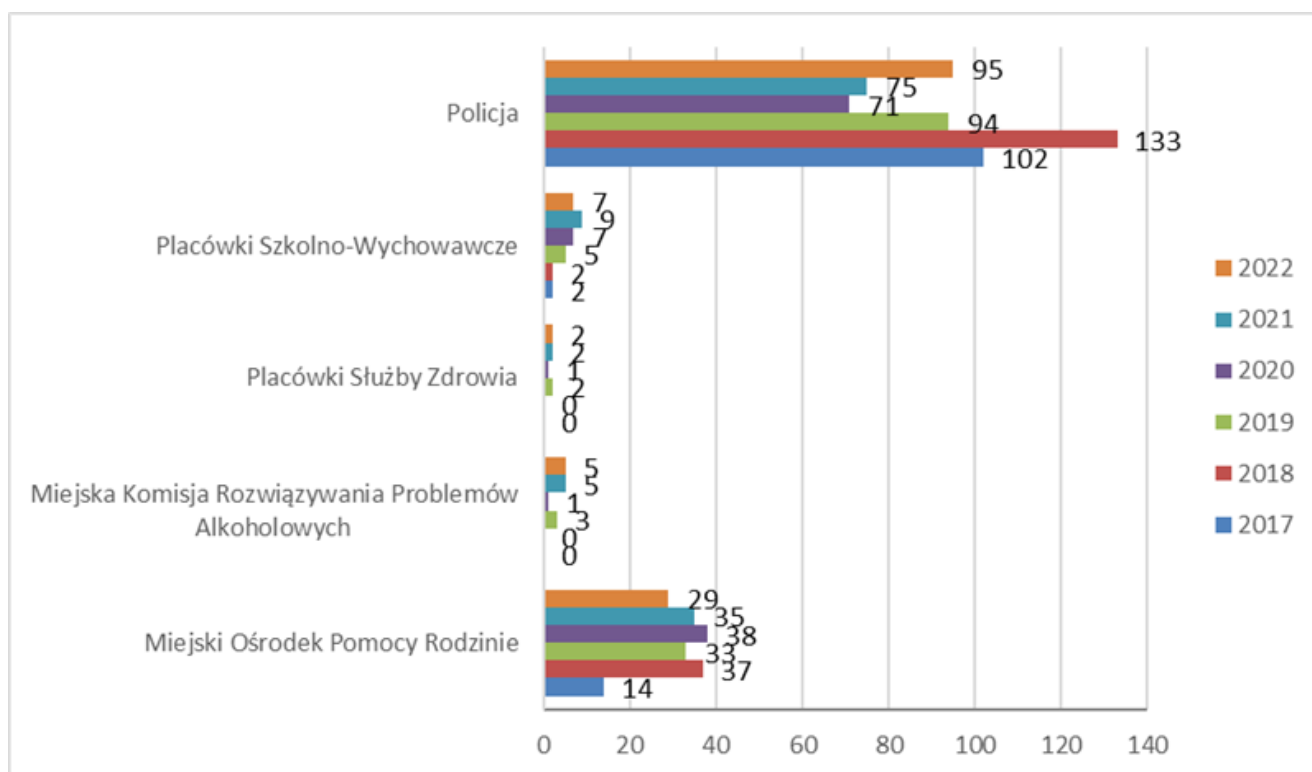
·Kobiety	8	12	18	12	14	10
·Mężczyźni	111	168	124	108	112	150
·nieletni	0	1	1	2	0	0
Liczba interwencji Policji, w tym:	12 384	9 615	8 232	10 522	9586	8375
·Interwencje domowe	141	131	103	71	105	1557
·Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	102	133	94	71	75	95
Ogólna liczba sporządzonych Niebieskich Kart	118	172	137	118	126	138

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Zespół Interdyscyplinarny i pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej złożyli 8 zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa, głównie z art. 207 kk, w stosunku do 2 osób zostało udzielone wsparcie w postaci umieszczenia w mieszkaniu interwencyjnym w związku z przemocą domową.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wszczynanie procedury Niebieskie Karty należy do pracowników socjalnych, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników służby zdrowia oraz pracowników oświaty. Dane statystyczne pokazują, że najczęściej NK jest zakładanych przez policję i pracowników socjalnych. W pozostałych przypadkach, po działaniach wdrożonych w stosunku do placówek szkolnych i służby zdrowia, sytuacja wszczynania procedury przeciwdziałania przemocy w domowej w dalszym ciągu nie poprawiła się. W związku z tym, od października 2023 r. w ramach kampanii „poMOC jest w Tobie!” rozpoczęto cykl spotkań z dyrektorami placówek oświatowych z terenu miasta Siedlce, podczas których poinformowano o zmianach w prawie i zaproponowano szkolenia dla rad pedagogicznych w zakresie realizowania procedury Niebieskiej Karty. Do tej pory zrealizowano 10 rad i zostało zaplanowanych 7 kolejnych.

Wykres 1. Wnioski Niebieskiej Karty sporządzone w związku z procedurą przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Siedlcach.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Analiza danych dostarczonych przez Straż Miejską w Siedlcach oraz Komendę Miejską Policji w Siedlcach pokazuje, że jeśli chodzi o wykroczenia i przestępstwa na terenie miasta, które zostały dokonane pod wpływem

środków odurzających, najczęściej dochodzi do prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości (Policja w 2022 r. zatrzymała 105 osób), zakłócanie porządku publicznego (Straż Miejska podjęła 146 interwencji, Policja 1054 interwencje oraz w związku z alkoholem - 763 z czego - 271 mandatów, 229 pouczeń i wniosków 89 Sądu). Straż Miejska w Siedlcach dowiozła do miejsca zamieszkania 23 osoby po spożyciu alkoholu, natomiast Policja zatrzymała do wytrzeźwienia 290 osób w 2022 r. (w 2021 r. – 241). W kontekście innych interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu podjętych przez Straż Miejską było 404 (178 pouczeń, 215 mandatów i 11 wniosków do Sądu w 2022 r).

Rozdział 3.

Cele i zadania do realizacji w zakresie Programu

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień (szczególnie od alkoholu) należy do zadań własnych gmin. Profilaktyka uzależnień została wskazana jako cel operacyjny nr 2 w Narodowym Programie Zdrowia przyjętym na lata 2021-2025, w którym odniesiono się do podejmowania zintegrowanych działań przeciwdziałających uzależnieniom, w tym od alkoholu, zachowań i narkotyków. Wśród realizatorów poszczególnych zadań zostały wymienione jednostki samorządu terytorialnego.

Celem głównym Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 roku jest ograniczanie szkód związanych z używaniem alkoholu, środków psychoaktywnych, zachowań niepożądanych - uzależnienia behawioralne, oraz wynikających z przemocy. Przyjęte w Programie działania będą realizowane w sposób ciągły, nie będą dotyczyły incydentalnych akcji nie będących częścią spójnie prowadzonych działań.

W odniesieniu do Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025, w Programie cele szczegółowe będą realizowane w czterech obszarach:

Obszar 1 – Działalność wychowawcza i informacyjna;

Obszar 2 – Profilaktyka;

Obszar 3 – Redukcja szkód, rehabilitacja (reintegracja, readaptacja) zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;

Obszar 4 – Diagnoza i monitoring problemów alkoholowych.

Obszar 1 - Działalność wychowawcza i informacyjna

Edukacja zdrowotna i szkolenie kadr, które odbywać się będą poprzez wzmacnianie polityki prozdrowotnej związanej z ograniczaniem picia i problemów związanych z piciem alkoholu oraz poprzez prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w formie szkoleń, warsztatów w szczególności poprzez:

	ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1	Realizowanie programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie Miasta Siedlce	- liczba zrealizowanych programów; - liczba odbiorców	– zwiększenie współpracy z rodzicami, zmniejszenie ilości niepożądanych zachowań dzieci i młodzieży
2	Realizacja warsztatów dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i działań informacyjnych w zakresie problemów dzieci i młodzieży, zachowań ryzykownych oraz przeciwdziałania przemocy rówieśniczej	- liczba zrealizowanych warsztatów/szkoleń - liczba odbiorców	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
3	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w szkole, w szczególności w związku z problemem alkoholowym	- liczba podjętych działań w związku z upowszechnianiem informacji dotyczących przemocy w rodzinie i ich zasięg - liczba osób zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie uczestniczących w szkoleniach i kursach specjalistycznych	
4	Realizacja rad szkoleniowych dla przedstawicieli oświaty, pomocy społecznej, placówek wsparcia dziennego czy ochrony zdrowia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i realizacji procedury Niebieskiej Karty w ramach kampanii	- liczba placówek objętych szkoleniami - liczba osób przeszkolonych z poszczególnych resortów - liczba podejmowanych	

„poMOC jest w Tobie!”

	interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej		
5	Realizacja warsztatów i programów (w tym rekomendowanych) podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców oraz spotkania edukacyjne z rodzicami	- liczba zakładanych procedur NK
- liczba zrealizowanych warsztatów/szkoleń
- liczba odbiorców	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
6	Tworzenie sieci punktów informacyjnych – rozwijanie Siedleckiej Ścieżki Pomocowej	- liczba instytucji uczestniczących w Siedleckiej Ścieżce Pomocowej
- liczba placówek realizujących działania profilaktyczne i pomocowe	
7	Podnoszenie kompetencji osób pracujących na rzecz dziecka i rodziny poprzez - dofinansowanie konferencji, szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej, jak również przeciwdziałania przemocy dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, pracowników placówek leczenia uzależnień, pracowników socjalnych, policjantów, ochrony zdrowia, kuratorów	- liczba nauczycieli, pedagogów i psychologów uczestniczących w radach szkoleniowych dotyczących problematyki profilaktyki uzależnień i interwencji profilaktycznej	- podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
8	Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób udzielających pomocy psychologiczno -pedagogicznej i terapeutycznej dzieciom, rodzinom, w tym również specjalistom, terapeutom uzależnień	- liczba nauczycieli/pedagogów uczestniczących w superwizjach
- liczba uczestniczących w superwizji	
9	Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych	- liczba sprzedawców napojów alkoholowych uczestniczących w szkoleniu
- liczba podejmowanych interwencji	- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie obowiązków w wyniku zrealizowania kampanii skierowanej do sprzedawców napojów alkoholowych oraz dorosłych mieszkańców Siedlec w zakresie niesprzedawania alkoholu osobom niepełnoletnim
10	Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami	- liczba artykułów, publikacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych w lokalnych mediach nt. czynników ryzyka oraz metod rozwiązywania problemów alkoholowych	
11	Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych – edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym, problematyki FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) i upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie	- liczba kampanii edukacyjnych i osób objętych informacją
- liczba przygotowanych materiałów merytorycznych dotyczących profilaktyki uzależnień przeznaczonych do kampanii lokalnych z udziałem partnerów lokalnych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
12	Wspieranie prospołecznych działań młodzieży z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	- liczba akcji prospołecznych, w które została zaangażowana młodzież	
13	Pozyskiwanie patronatów dla podejmowanych działań i budowanie lokalnych koalicji na rzecz realizacji usług społecznych	- liczba wspólnie podejmowanych akcji na rzecz realizacji usług społecznych	
14	Zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych, w tym przemocy i uzależnień behawioralnych	- liczba materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych przekazana mieszkańcom miasta	
15	Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do przyszłych kierowców, kierowców, kobiet w ciąży i in.	- liczba działań podjętych w ramach zadania	
16	Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w realizacji kampanii, przepływu informacji i dobrych praktyk	- liczba podjętych wspólnie działań	

Obszar 2 - Profilaktyka

Profilaktyka prowadzona w środowisku społecznym realizowana może być w różnorodny sposób. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych oddziaływań profilaktycznych muszą one wybiegać poza środowisko szkolne. Dotyczy to przede wszystkim rodzin uczniów i wszystkich tych instytucji, których podstawowym celem działalności jest praca na rzecz dziecka i rodziny, jak również praca z osobami marginalizowanymi.

Profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca - realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych#:

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

	ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej skierowanej do dzieci i młodzieży	- liczba placówek w których zostaną realizowane działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych - liczba uczniów szkół ponadpodstawowych objętych działaniami edukacyjno-profilaktycznymi	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
2	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców (aktywna współpraca z nimi w tym obszarze): - wywiadówki (szkolne i klasowe w miarę potrzeb); - program profilaktyczny Szkoła dla Rodziców i Wychowawców; - warsztaty psychoedukacyjne np.: Pozytywna dyscyplina.	- liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach do nich skierowanych - liczba rodziców uczestniczących w programie profilaktycznym Szkoła dla Rodziców i Wychowawców - liczba rodziców uczestniczących w warsztatach psychoedukacyjnych	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
3	Wspieranie szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych adresowanych do społeczności, z możliwością zakupu niezbędnych pomocy dydaktycznych	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów w ocenie pedagogów/psychologów i dyrektorów
4	Realizacja zajęć profilaktycznych, rekreacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin z zakresu rozwijania umiejętności życiowych	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba osób uczestniczących w zajęciach	- zwiększenie atrakcyjności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin
5	Realizacja zajęć z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
6	Realizacja zajęć z programem opiekuńczo-wychowawczym, profilaktycznym, rozwojowym dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
7	Prowadzenie zorganizowanych zajęć pozaszkolnych/feryjnych/wakacyjnych – sportowych, artystycznych, kreatywnych z programem profilaktycznym – promującym zdrowy styl życia i kształtującym postawy trzeźwościowe	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników
8	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom/opiekunom	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczestników

Obszar 3 - Redukcja szkód, rehabilitacja (reintegracja, readaptacja) zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie

Problem alkoholizmu jednego z członków rodziny nie pozostaje bez wpływu na pozostałych jej członków. Negatywne konsekwencje odczuwają w największym stopniu dzieci, czego efektem jest ich słabsze funkcjonowanie społeczne, wychowawcze czy edukacyjne. Negatywne wzorce rodzinne są również jednym

z czynników ryzyka w kontekście zachowań ryzykownych prezentowanych przez dzieci i młodzież. Dlatego tak ważne są działania podejmowane nie tylko wobec osoby uzależnionej od alkoholu, ale również osób współuzależnionych.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez **udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych:**

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Wsparcie działalności punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	- liczba osób objętych działaniami pomocowymi w zakresie działania punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	- ewaluacja dokonywana w placówkach
2 Dofinansowanie programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną, programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży stosującej zachowania ryzykowne (uzależnienia chemiczne, uzależnienia behawioralne)	- liczba osób korzystających z programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem w formie zajęć treningowych, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
3 Wsparcie w realizowaniu terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych	- liczba osób uczestniczących w terapii	
4 Dofinansowanie programów psychoterapii osób współuzależnionych	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób współuzależnionych - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych	
5 Dofinansowanie programów psychoterapii i pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików (DDA)	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób DDA - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych	
6 Wspomaganie działań stowarzyszeń abstynenckich, grup samopomocowych AA i innych podmiotów w ramach realizacji działań wynikających z Programu	- liczba podmiotów działających w ramach Programu	
7 Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc, wspieranie realizowania programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	- liczba osób, w stosunku do których zostały podjęte działania interwencyjne - liczba uczestników programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
8 Dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową - pomoc prawna, psychologiczna, psychiatryczna, pedagogiczna, terapeutyczna	- liczba osób objętych programami pomocy dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
9 Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób nadużywających alkohol – finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych oraz pokrywanie opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	- liczba osób skierowanych na badania	

10	Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w zakresie realizacji kursu reedukacyjnego problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii	- liczba wspólnych szkoleń; - liczba osób, która wzięła udział w szkoleniach	
11	Wspomaganie merytoryczne i finansowe działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień (w szczególności od alkoholu), wspieranie NGO realizowane jest w trybie konkursowym, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2022 r., poz. 1608), ustawą z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1605, ze zm.) i ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2023 r., poz. 571), zadania do realizacji dla organizacji pozarządowych zostały zawarte w Programie Współpracy Miasta Siedlce z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2024 rok	- liczba osób uczestniczących w programach realizowanych przez organizacje pozarządowe	
12	Finansowanie wybranych programów wspierających proces readaptacji społecznej – wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	- liczba osób, które po pobycie w Centrum Integracji Społecznej uzyskały zatrudnienie - liczba osób, korzystających z zajęć reintegracyjnych w CIS	- podniesie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji uczestników programu badane za pomocą ankiety ewaluacyjnej
13	Współpraca z instytucjami (usprawnienie współpracy)	- liczba wspólnych akcji, interwencji i szkoleń	

Obszar 4 - Diagnostyka

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Diagnostyka zachowań problemowych i ewaluacja realizowanych programów profilaktycznych;	zgodnie z metodologią badań społecznych: badania ilościowe i jakościowe - liczba uczniów, rodziców i nauczycieli uczestniczących w realizowanej co najmniej co dwa lata diagnostyce zachowań problemowych - liczba pozytywnie ocenionych programów profilaktycznych zrealizowanych w placówkach dokonanych w ramach autoewaluacji	

Rozdział 4.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Niezmiernie istotne jest przestrzeganie prawa w zakresie dostępności do środków uzależniających, co dotyczy w sposób szczególny sprzedawców wyrobów tytoniowych i alkoholowych. Prowadzone działania wynikają z art. 13 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Zwiększenie częstotliwości kontroli prowadzonych przez Urząd Miasta we współpracy z Policją, Strażą Miejską i Inspekcją Handlową oraz stałe analizowanie wyników kontroli i interwencji wobec nielegalnego handlu alkoholem i łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży alkoholu osobom do lat 18, nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, nielegalnej reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zgodności oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych ze stanem faktycznym	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży - liczba interwencji Policji i Straży Miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży; - liczba interwencji Policji i Straży Miejskiej wobec spożywających alkohol w miejscach publicznych - liczba przedsiębiorców objętych szkoleniami; - liczba sprzedawców napojów alkoholowych objętych szkoleniami;	- analiza powodów cofnięcia zezwoleń
2 Prowadzenie monitoringu dostępności alkoholu dla nieletnich	- liczba kontroli przeprowadzonych w	- analiza powodów

punktach sprzedaży cofnięcia
- liczba interwencji Policji i zezwoleń
Straży miejskiej wobec
naruszenia warunków
sprzedaży

Rozdział 5. Zestawienie planowanych wydatków wynikających z Programu

Do realizacji Programu zaproponowany został poniższy plan wydatków, którego zabezpieczenie pozwoli na realizację zaplanowanych zadań.

I	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z wychowaniem w trzeźwości i przeciwdziałaniem alkoholizmowi	935 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	50 000
a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji, MZI	50 000
2)	Profilaktyka	660 000
a)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	40 000
b)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do rodziców	30 000
c)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	60 000
d)	Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców	40 000
e)	Profilaktyczna działalność w postaci prowadzenia pozalekcyjnych zajęć kreatywnych i sportowych (łącznie z feriami i wakacjami letnimi)	490 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	225 000
a)	Realizacja zajęć w placówkach wsparcia dziennego	40 000
b)	Rozwiązywanie problemów alkoholowych (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współuzależnionych, DDA, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, praca z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc domową)	135 000
c)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży upijającej się, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	30 000
d)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	20 000
II	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z zwalczaniem narkomanii	155 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	20 000
a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji	20 000
2)	Profilaktyka	30 000
a)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	30 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	105 000
a)	Rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współuzależnionych, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	75 000
b)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży uzależnionej, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	15 000
c)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	15 000

Rozdział 6.

Rynek Alkoholowy w mieście Siedlce i działania podejmowane w ramach Programu w celu ograniczenia dostępności do alkoholu

Zgodnie z Uchwałą Nr X/126/2019 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 czerwca 2019 r. zmieniającą Uchwałę Nr XLIX/561/2018 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wyznaczenia miejsc do spożycia w miejscu sprzedaży, w których za zezwoleniem może być dokonywana sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siedlce istotne jest:

- szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych pod kątem zgodności tej sprzedaży z obowiązującymi przepisami prawa. W 2024 roku planowana jest kampania przy udziale młodzieży z miasta Siedlce skierowana zarówno do przedsiębiorców, jak i mieszkańców zakupujących alkohol promująca bezpieczne podejście wobec niepełnoletnich – sprzedaż alkoholu tylko osobom powyżej 18 r. ż.
- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), placówki opiekuńczo – wychowawcze, internaty, bursy, kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;
- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;
- a także utrzymywanie limitów liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży na dotychczasowym poziomie.

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. detal)		Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (tzw. gastronomia)	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo	155	121	80	53
na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	130	116	70	37
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	130	113	70	32

Szczegółowe rozwiązania mające na celu ograniczenie dostępności do alkoholu określają uchwały Rady Miasta Siedlce w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Obecnie obowiązującą liczbę limitów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza i w miejscu sprzedaży alkoholu ilustruje powyższa tabela (stan na 31.10.2023 r.).

Rozdział 7. Praca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Szczegółowe zadania oraz organizację Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach określa Prezydent Miasta Siedlce, a wynikają one z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należą do nich:

1. Inicjowanie i uczestniczenie w zakresie realizacji zadań własnych samorządu związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Inicjowanie i podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
3. Kierowanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
4. Opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Siedlce.
5. Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

6. Wszczywanie procedury „Niebieskie Karty”.

7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siedlcach i grupach diagnostyczno-pomocowych powoływanych zgodnie z *ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej*.

8. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9. Opiniowanie ofert programowych składanych corocznie przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, których propozycje są ujęte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach i są zgodne ze standardami współczesnej profilaktyki.

10. Współorganizowanie oraz realizowanie działań profilaktycznych na terenie miasta Siedlce, szczególnie w kontekście kampanii edukacyjno-informacyjnych, szkoleń, konferencji i warsztatów.

Podstawą działalności Komisji jest uchwalany przez Radę Miasta Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach.

W ramach Komisji funkcjonują trzy grupy robocze:

· **Zespół motywacyjny**, który realizuje następujące zadania:

- przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy,
- kierowanie na badania do lekarza biegłego, z własnej inicjatywy lub na wniosek osoby zainteresowanej, w celu uzyskania opinii, czy faktycznie występuje uzależnienie,
- składanie wniosków do sądu o poddanie leczeniu w przypadku odmowy poddania się leczeniu odwykowemu.

· **Zespół interwencyjny**, który realizuje następujące zadania:

- przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi, członkami ich rodzin (oraz innymi znaczącymi dla procesu interwencyjnego), osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc domową

· **Zespół ds. opiniowania i kontroli przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych**, w którego zadaniach są:

- przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń w punktach sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- dokonywanie pomiarów w zakresie zgodności lokalizacji punktu ubiegającego się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami prawa miejskiego.

11. Członkowi Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r., poz. 2207), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”, za każdorazowy udział w posiedzeniach następujących zespołów:

- × motywacyjnego,
- × interwencyjnego,
- × ds. opiniowania i kontroli,
- × a także w posiedzeniach plenarnych całej Komisji.

12. Przewodniczącemu Komisji za wykonywanie zadań związanych z organizacją pracy Komisji przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia. W przypadku nieobecności Przewodniczącego jego obowiązki przejmuje Wiceprzewodniczący, któremu wówczas przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.

13. Dopuszcza się realizację posiedzeń Zespołów oraz plenarnych Komisji w trybie zdalnym.

14. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w punkcie 11-12 stanowi sporządzone i podpisane przez Sekretarza Komisji zestawienie przygotowane w oparciu o listy obecności podpisane przez poszczególnych członków Komisji biorących udział w jej pracach (w razie pracy zdalnej listę podpisuje Przewodniczący lub Sekretarz Komisji) przedłożone niezwłocznie po odbyciu się ostatniego posiedzenia zespołu w danym miesiącu. Wynagrodzenie będzie wypłacane na wskazane konto bankowe w terminie najpóźniej do 10 dnia miesiąca następnego.

15. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w trakcie wyjazdów służbowych po przedstawieniu rachunków za dojazd.

16. Wynagrodzenia, zwrot kosztów przejazdu i koszty szkoleń, pokrywane są ze środków działu 851 - ochrona zdrowia, rozdziału 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Doświadczenie poprzednich lat pokazuje, że zaangażowanie instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych a także mieszkańców miasta Siedlce we wspólne działania przynosi oczekiwane efekty. Zarówno konsultacje indywidualne, jak i zajęcia grupowe czy działania podejmowane w ramach kampanii społecznych cieszą się każdorazowo dużym zainteresowaniem. To pokazuje, że mamy w mieście uważnych na innych mieszkańców. Niniejszy program jest kontynuacją podjętych wcześniej działań wraz z uwzględnieniem odpowiedzi na pojawiające się potrzeby w postaci nowych inicjatyw i działań.

Uzasadnienie

W związku z obowiązkiem nałożonym na jednostki samorządu terytorialnego wynikającym z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Zadania te uchwalane są corocznie przez radę gminy w formie miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Na realizację zadań przeznaczone są środki uzyskiwane z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2024 r., opracowany na podstawie wieloaspektowej diagnozy ustala kierunki działań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym: nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy wobec członków rodziny, jak również innym zachowań ryzykownych, w tym wynikającym z uzależnień behawioralnych.